

Mesleki Deri Hastalıkları

Dr. Sibel Doğan

Hacettepe Üniversitesi

Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı

2015

Giriş

- 2. en sık mesleki hastalık grubu
(mesleki hastalıkların %25)
- İşyerinde bulunan fiziksel, biyolojik veya kimyasal bir faktör nedeni ile oluşan deri hastalığı
- Daha önceden var olan hastalığın kötüleşmesi
(Psoriasis, akne)

Maliyet

- Mesleki deri hastalıklarına bağlı iş gücü kaybı ve maliyet
- UK Health & Safety Executive
 - 4 milyon çalışma günü/yıl
 - 200 milyon pound/yıl

Tedavi ile mesleki deri hastalıklarının prognozu

- 25% tam iyileşme
- 25% refrakter
- 50% relaps

Deri hastalığına neden olan mesleksel ajanlar

- Kimyasal

- Asit-alkaliler
- Çözücüler
- Yağlar
- Deterjanlar
- Resinler
- Plastikler
- Metaller
- Petrol ürünleri
- Bitki ve ağaçlar

- Biyolojik

- Virüsler (orf-hpv-herpes)
- Bakteri (anthraks-erisipeloid)
- Fungus (kandida-dermatofit)
- Parazitler (skabies)

- Mekanik

- Basınç
- Friksiyon
- Vibrasyon
- Fiziksel
- Isı
- İyonize radyasyon
- Non-iyonize radyasyon

Mesleki Deri Hastalıklarının Tanısı

- Öykü:
 - mevcut hastalık
 - mesleki bilgi
 - özgeçmiş
- Muayene
- Tanısal tetkikler
- Ek bilgiler

Sorular

- Ne zaman başladı?
- İlk semptomun görüldüğü yer?
- İş tekniğiniz nasıl?
- Boş zamanlar veya diğer işler hobiler
- Temizlik ürünleri
- Tatiller

Deri hastalıklarının sınıflandırılması

- Mesleki dermatitler
- Mesleki fotosensitivite reaksiyonları
- Mesleki fototoksisite reaksiyonları
- Mesleki deri kanserleri
- Mesleki kontakt ürtiker
- Mesleki akne
- Mesleki pigmentasyon hastalıkları
- Mesleki deri infeksiyonları

Kontakt dermatit

- Mesleki dermatitler deri inflamasyonu ile karakterize kaşıntılı, ağrılı, yangılı, kızarıklık şişlik ve küçük içi su dolu kabarcıklarla karakterize bir klinik tablodur.
- Kontakt dermatit eksternal ajanlar ile tetiklenen ekzematöz bir erüpsiyondur.
 - Deriye direkt olarak toksik etkisi olan maddeler ile tetiklenen iritan kontakt dermatit
 - Gecikmiş tip hipersensitivite mekanizmalarına yol açan allerjik maddeler ile tetiklenen allerjik kontakt dermatit

Kontakt dermatit klinik özellikleri

- **Lokalizasyon**

- Temas alanında başlar

- El ve parmakların dorsal yüzü
 - Kolların volar yüzü
 - Interdigital aralıklar
 - Uyluk medial yüzleri
 - Ayak dorsumu

- Hava yolu ile maruziyete neden olan iritan toz ve volatil kimyasallar yüzde reaksiyona neden olabilir
(alın, göz kapakları, kulak, boyun)

Irritan kontakt dermatit

- Akut
- Kronik

Akut irritan kontakt dermatit

- Sıklıkla mesleki kazalar ile
- Kuvvetli asit ve alkali
- Dakikalar saatler içerisinde
- Yanma, batma ve ağrı
- Eritem, ödem, büll ve nekroz

Kronik irritan kontakt dermatit

- Daha zayıf irritanlarla tekrarlayıcı maruziyet ile kümülatif etkilerin oluşması sonucu
 - Islak; deterjan, organik çözücüler,
 - Kuru; nemsiz kuru hava, sıcaklık, tozlar

Yüksek riskli meslekler

- Temizlik
- İnşaat
- Gıda sektörü
- Sağlık
- Mühendislik
- Kuaförlük
- Baskı
- Tarım-Bahçecilik

Allerjik kontakt dermatit

- Düşük molekül ağırlıklı haptenerler
- Taşıyıcı bir protein ile antijenik +
- Tip 4 hücrel aracılı hipersensitivite

Allerjik kontakt dermatit

En sık sebepleri

- 1- lastik (23.4%)
- 2- nikel (18.2%)
- 3- epoxy ve diğer resinler(15.6%)
- 4- aromatik aminler (8.6%)
- 5- kromat (8.1%)
- 6- kokular
- 7- kozmetik (8.0%)
- 8- koruyucu (7.3%)

Tanı : altın standart deri yama testleri

Kontakt fotodermatit

- Bazı kimyasallar sadece ışık varlığında reaksiyon oluşturabilir.
 - Fototoksik
 - Fotoallerjik

Fototoksik

- Katran
- Boyalar (Eosin)
- İlaçlar
 - fenotiyazin
 - sulfanomid
- Bitkiler (limon)

Fotoallerjik

- Antifungal ajanlar
- Kokular
- Güneşten koruyucular

Nerede gözlenir?

- Güneşe maruz kalan alanlar;
 - yüz
 - boyun Vsi
 - el dorsumu
 - kol ve bacakta açıkta kalan alanlar

Kontakt ürtiker

- Lateks allerjisi
- Formaldehit
- Gıda endüstrisi
 - Bitki
 - Sebze
 - Hayvansal ürünler
- İlaç endüstrisi
 - Streptomisin

Kontakt ürtiker tedavisi

- Mesleki hijyen
- Şahsi koruyucu ekipmanın kullanılması
- Sistemik antihistaminik – epinefrin
- Lateks desensitizasyonu

Mesleki deri kanserleri

- Mesleki deri hastalıkları 17%
- Mesleki deri hastalıkları içerisinde 2.

Mesleki deri kanseri

- UV ışık
- Polisiklik aromatik hidrokarbon
- Arsenik
- İyonize radyasyon
- Travma

Poliaromatik hidrokarbon

- Dimethylbenzanthracene, benzyprine
- 6-20 yıllık latent süre:

keratotik papillom

ön kol, el, ayak bilek, ayak dorsum, skrotum

Arsenik

- **Kronik maruziyet ;**
su kontaminasyonu, fowlers solusyonu
 - punktat keratotik papüller
 - palmoplantar bölge arsenik keratozu
 - Bowen hastalığı (IEC)

Çevresel nedenlerle tetiklenen akne

- Tropikal akne
 - sıcak ılıman iklimlerde
- Akne mekanika:
 - dar ve ağır iş kıyafeti
 - kronik friksiyon bölgeleri

Oil akne

- Lubrike eden petroleum yağları ile folliküler tıkanıklık ve püstüler follikülit oluşması
- Makinist ve otomotiv sektöründe çalışanlarda

Klorakne

- Polychlorine-polybromine aromatik hidrokarbon
- Halojen akne
- Metaplazi ve keratin kist oluşumu indüksiyonu
- Posterior auriküler alanlarda (+)

Pigmentasyon hastalıkları

- Melanozis
 - tekrarlayan travma, friksiyon, kimyasal ve termal yanık ,UV
 - katran, asfalt
- Lökoderma
 - hidrokinon ve fenol

Fiziksel nedenlerle gelişen mesleki hastalıklar

- **Mekanik travma;**
 - kallus, nasır
 - likenifikasyon

Isi

- Yanık, miliarya, intertrigo
- Hipo-hiperpigmentasyon
- Skar
- İntertrigo
- Eritema ab igne

Soğuk

- Frosbite
- Chilblain (pernio)

Vibrasyon

- Soğuk hava ve vibrasyon ile distal arter vazokonstriksiyonu